

ΤΜΗΜΑ
ΘΕΑΤΡΙΚΩΝ
ΣΠΟΥΔΩΝ
ΕΚΠΑ

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ
ΑΡΧΑΙΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ
ΚΑΙ ΘΕΑΤΡΟΛΟΓΙΚΗΣ
ΕΡΕΥΝΑΣ

χαμένοι στη μετάφραση

ή

(δι)ερευνώντας
τις αδημοσίευτες
μεταφράσεις
αρχαίου δράματος

Πρακτικά
Επιστημονικής
Ημερίδας

3 Ιουνίου 2024,
Αμφιθέατρο Βιβλιοθήκης
Φιλοσοφικής Σχολής Ε.Κ.Π.Α.

ΚΑΠΑ ΕΚΔΟΤΙΚΗ
ΑΘΗΝΑ 2024

νάδ μου άμέσως, προστάζω.
μαντικό ιερό.

Φίδι ή σαύτα άσγραπτερή του δαξαριού μου
τό αίμα θά σέ κάνει νά ξεράσεις
πού έχεις ρουφήξει από τους φόνους .
Σέ τόπους πού σφάζουν νά φύγετε ,
πού βγάζουνε μάτια πού σουβλίζουν άνθρωπους
και παλιό έννομιόν .
Βόλογμα των θεών

με τίς γοορτές πού σάς εύφραίνουν.

Σ' έντρο λιονταριού α ίμοβόρου σάς ταιριάζει νά ζείτε .

κι άλλα τά μαντεία, θεομίσητο κοπάδι άδέσποτο .

Ορίσθια

Πρόρ. Β!

Τη γενεαφόνια άρροτα έφριπ
ωλερ μου μόνου ζυρεταθελ σέ
έπικλίσω ωοφροσία με

έπ' άρρη, σέπ' παρταθ μαι έφίρσα

έπ' έφροσμονος σέπ' λόν νίον έφρόσκυ

έπ' έφροσμονος σέπ' λόν νίον έφρόσκυ

έπ' έφροσμονος σέπ' λόν νίον έφρόσκυ

έπ' έφροσμονος σέπ' λόν νίον έφρόσκυ

έπ' έφροσμονος σέπ' λόν νίον έφρόσκυ

έπ' έφροσμονος σέπ' λόν νίον έφρόσκυ

έπ' έφροσμονος σέπ' λόν νίον έφρόσκυ

έπ' έφροσμονος σέπ' λόν νίον έφρόσκυ

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ & ΕΚΤΥΠΩΣΗ

ΚΑΠΑ ΕΚΔΟΤΙΚΗ

Σόλωνος 103 | 106 81 | Αθήνα

T 2103806676/8 & 2106859273 | **E** info@kapaekdotiki.gr

[fb] /Κάπα Εκδοτική | **[in]** @kapa_ekdotiki

kapaekdotiki.gr

ISBN

978-960-628-344-4

Φωτογραφία εξωφύλλου:

Νίκος Εγγονόπουλος (1907-1985)

«Θέατρον», 1961. Λάδι σε μουσαμά, 92X73 εκ.

Κουμαντάρειος Πινακοθήκη, Αρ. Έργου: Π. 2695

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών
— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —
ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
Τμήμα Θεατρικών Σπουδών

Εργαστήριο
Αρχαίου Δράματος
και Θεατρολογικής Έρευνας
Τμήμα Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ

«ΧΑΜΕΝΟΙ ΣΤΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ»

ή

(ΔΙ)ΕΡΕΥΝΩΝΤΑΣ
ΤΙΣ ΑΔΗΜΟΣΙΕΥΤΕΣ ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ
ΑΡΧΑΙΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ

Πρακτικά Επιστημονικής Ημερίδας

3 Ιουνίου 2024, Αμφιθέατρο Βιβλιοθήκης Φιλοσοφικής Σχολής Ε.Κ.Π.Α.

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ:

Καίτη Διαμαντάκου

ΚΑΠΑ ΕΚΔΟΤΙΚΗ

ΑΘΗΝΑ 2024

*Στους μεταφραστές που χάθηκαν,
παλαιότερα ή πρόσφατα,
αλλά παραμένουν κοντά μας, με το έργο τους.*

ΣΟΦΙΑ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ / Χαιρετισμός στην Ημερίδα / **11**

ΚΑΙΤΗ ΔΙΑΜΑΝΤΑΚΟΥ / Εισαγωγικά / **15**

Ευχαριστίες / **21**

ΚΕΝΤΡΙΚΕΣ ΟΜΙΛΙΕΣ

ΘΕΟΔΩΡΟΣ Κ. ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ / «έν ἐξελίξει» / **25**

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΜΑΥΡΙΚΙΟΣ / «“ὦ φιλτάτου μνημεῖον ἀνθρώπων”
ή το βιβλίο ως μνημείο της ανθρώπινης φωνής» / **33**

19ος ΑΙΩΝΑΣ - ΜΕΣΟΠΟΛΕΜΟΣ

ΕΡΗ ΓΕΩΡΓΑΚΑΚΗ

«Λανθάνουσες μεταφράσεις ευριπίδειων δραμάτων κατά τον 19ο
αιώνα: Η περίπτωση του *Ηρακλή Μαινόμενου*» / **45**

ANNA ΜΑΥΡΟΛΕΩΝ

«Η μετάφραση της *Ορέστειας* (1903) του Γ. Σωτηριάδη
‘πυρπολεί’ το Βασιλικό θέατρο» / **55**

ΕΥΔΟΚΙΑ ΔΕΛΗΠΕΤΡΟΥ

«Μία “θαυμαστή” άγνωστη μετάφραση. *Οιδίπους
Τύραννος* από τον Μιχάλη Αναστασίου» / **69**

ΜΕΤΑΠΟΛΕΜΙΚΗ, ΜΕΤΑΠΟΛΙΤΕΥΤΙΚΗ ΚΑΙ ΝΕΟΤΕΡΗ ΕΛΛΑΔΑ

ΑΓΙΣ ΜΑΡΙΝΗΣ

«Ο Αλέξης Σολομός ως μεταφραστής
των αριστοφανικών *Ορνίθων* (1979)» / **85**

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΟΕΝ

«Η διπλή επίσκεψη του Αλέξη Σολομού στις αριστοφανικές
Εκκλησιάζουσες (1956/1981)» / **101**

ΕΛΕΝΗ ΓΚΑΣΤΗ

«Ευριπίδου *Βάκχαι*: Ερμηνευτικές τροπές και μεταφραστικές
ανατροπές στην απόδοση του Λεωνίδα Ζενάκου» / **113**

ΤΙΤΙΚΑ ΔΗΜΗΤΡΟΥΛΙΑ

«Λογοτέχνες μεταφραστές στη Μεταπολίτευση: Ο Θανάσης
Βαλτινός μεταφράζει την *Ορέστεια* του Αισχύλου» / **121**

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ ΖΗΡΟΠΟΥΛΟΥ

«Η μετάφραση/διασκευή του *Ορέστη*
από τον Γιώργο Σεβαστίκογλου (1982). Μια διαδρομή από το
Παρίσι στο αρχαίο θέατρο της Επιδαύρου» / **139**

ΜΑΝΟΣ ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ

«Το μεταφραστικό 'άρμα' του *Ιππολύτου*: Η περίπτωση της
ανέκδοτης μετάφρασης του Δημήτρη Δημητριάδη (1989)» / **153**

ΜΑΙΡΗ ΜΠΑΪΡΑΚΤΑΡΗ

«Η μετάφραση της *Ηλέκτρας* του Σοφοκλή από τον Δημήτρη
Μαυρίκιο: Εν αρχή ην ο λόγος, εν αρχή ην ο ηθοποιός» / **163**

ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΟΛΟΓΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

ΑΥΡΑ ΞΕΠΑΠΑΔΑΚΟΥ - ΙΩ ΜΑΝΩΛΕΣΣΟΥ

«Μεταφράζοντας τη *Λυσιστράτη* τον 21ο αιώνα:
Θεωρητικός στοχασμός, μεθοδολογική
προσέγγιση, πρακτική εφαρμογή» / **177**

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΤΑΜΑΤΗΣ

«Ανασυνθέτοντας *Φλύακες*. Απόπειρα αποκατάστασης
του κειμένου και ανασύνθεσης των έργων στο πλαίσιο
πανεπιστημιακής διδασκαλίας» / **191**

ΜΑΡΙΑ Δ. ΓΕΩΡΓΟΥΣΗ

«Ο φιλολογικός, υπομνηματισμένος και μεταφρασμένος,
Προμηθεύς Δεσμώτης του Γεράσιμου Α. Μαρκαντωνάτου» / **205**

ΑΝΤΩΝΗΣ ΓΚΡΙΤΣΗΣ

«Μεταφράζοντας τις *Τραχίνιες* του Σοφοκλή.
Ζητήματα και διαδικασίες μετάφρασης
προς ένα νέο κείμενο παράστασης» / **213**